

Az utánpótláskorú sportolók számának növelése az EU-ban: részvételi arány, motivációk, akadályok és lehetőségek

Kutatási eredmények (Összefoglaló)

Prof. Sergio Lara-Bercial,
Dr Stacey Emmonds,
Prof. Kevin Till,
Dr Gareth Jowett,
Dr Adam Gledhill,
Dr Dan Weaving,
Prof. Jim McKenna,
Prof Nicolette Schipper-Van Veldhoven,
Dr Gary Hodgson

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A gyermekek fizikai aktivitásának szintje és minősége az elmúlt két évtizedben világszerte folyamatos csökkenést mutat, amit a COVID-19 világjárvány csak tovább fokozott. Cselekvésre van szükség.

Az ICOACHKIDS+ egy Erasmus+ Sport társfinanszírozású projekt, mely az ICOACHKIDS nemzetközi mozgalom keretein belül valósul meg. Célja a sportolásban való részvétel fokozása és a sport egészségre gyakorolt pozitív hatásainak maximalizálása a 13-18 éves gyermekek körében.

Ez a jelentés két, több országot és sportágat átfogó kutatás eredményeit mutatja be, melyek a gyermekek és fiatalok szervezett sportban való részvételi arányát és a lemorzsolódás okait vizsgálják. Az eredmények ismertetése után ajánlásokat fogalmazunk meg az érintettek számára.

1. kutatás – A szervezett sportban való részvétel tendenciái az EU-ban

5,5 millió gyermek részvételi adatait vizsgáltuk 3 éven át 27 országban, 18 sportágban.

Kulcsfontosságú leletek:

- A fiúk részvételi aránya a sportban négyszer magasabb, mint a lányoké..
- Ez a tendencia azonban határozott sportágspecifikus jellegzetességeket mutat: az olyan sportágakat, mint a labdarúgás, túlnyomórészt fiúk űzik (92%), míg más sportágak, mint a röplabda (73%) és a táncsportok (85%) inkább a lányok körében népszerűek.

27 ország

2017–2020 közötti
részvételi adatok

5,5 millió
gyermek

18 sportág

A sportolók száma mind a fiúk, mind a lányok esetében 12 és 14 éves kor között tetőzik, ezt követően azonban jelentős visszaesés tapasztalható. Ez a tendencia sportág- és nemspecifikus.

Fiúk:

Kerékpározásban U14-től U18-ig 92%-os, úszásban/műugrásban U8-tól U18-ig 75%-os, harcművészetekben U8-tól U18-ig 67%-os a lemorzsolódás.

Lányok:

Úszásban/műugrásban U8-tól U18-ig 71%-os, táncsportokban U8-U16-ig 57%-os, harcművészetekben U8-tól U16-ig 55%-os a lemorzsolódás.

Érdekes, hogy sielésben (55%) és ökölvívásban (86%) a lányok részvétele nő a tinédzser évek végén.

A tanulmány rámutatott a nemzeti sportszervezetek és sportszövetségek adatgyűjtési hiányosságaira is, ami korlátozza a szervezett utánpótlássport teljes körű megismerését. A több sportágra kiterjedő, egységesített nyilvántartási rendszer bevezetése megkönnyítené a valós részvétel nyomon követését, emellett alapvető információkkal is szolgálna.

Az eredmények megerősítik, hogy az utánpótlássportban való részvétel összetett jelenség, mely további vizsgálatot igénylő nem-, életkor- és sportágspecifikus mintákat mutat. Második tanulmányunk a részvételt és a lemorzsolódást befolyásoló különböző tényezőket vizsgálta.

2. kutatás – Miért hagyják abba a fiatalok a szervezett sportolást?

Kidolgoztunk egy új, az utánpótlássportból való lemorzsolódást vizsgáló kérdőívet (YSDQ; Lara-Bercial et al., előkészületben), amely a lemorzsolódás 49 indokát tartalmazza. A kérdőívet 450 diák töltötte ki az Egyesült Királyságban.

Általános tendenciák

A fiatalok 52%-a 14–18 éves kora között hagyja abba a sportolást.

39% több mint 5 évig sportolt, mielőtt abbahagyta volna.

70% sportosnak tartotta magát, mégis lemorzsolódott.

1 Más elfoglaltságot talált

2 Teljesítménnyel kapcsolatos stressz

3 Tanulmányok előtérbe helyezése

4 Nem gondolta, hogy elég jó

5 Nem kapott segítséget, hogy maradjon

6 Nem volt olyan jó, mint a barátai

7 Már nem élvezte

8 Nem kapott elég játékidőt

9 Nem tetszett a kinézete

10 Nem érte meg az erőfeszítést

A lemorzsolódás 10 legfontosabb oka

Egyéni különbségek

Kiemelendő, hogy a lemorzsolódás legfontosabb okai között különbségek mutatkoztak az életkor és egyes szociodemográfiai jellemzők szerint.

Egyszülős család				Alacsony jövedelmű család		Magas jövedelmű család		Nem		Fogyatékos		Migrációs háttér					
Nem engedhette meg magának				Teljesítménnyel kapcsolatos stressz		Nem gondolta, hogy elég jó		Nem gondolta, hogy elég jó		Nem kapott segítséget, hogy maradjon		Nem kapott segítséget, hogy maradjon					
Életkor																	
6–8 év			9–11 év			12–18 év			19–21 év			Nagyon sportos		Élsport szint		Egyáltalán nem sportos	
Nem gondolta, hogy elég jó			Már nem élvezte			Más elfoglaltságot talált			Teljesítménnyel kapcsolatos stressz			Teljesítménnyel kapcsolatos stressz		Nem tetszett a kinézete		Nem tetszett a kinézete	

Következtetések

Az eredmények azt mutatják, hogy a lemorzsolódás időhöz kötött, kontextusfüggő, többtényezős és erősen egyéni jelenség.

A fiatalok egyénenként eltérő okok miatt hagyják abba a különböző életszakaszokban, amit befolyásolnak a legfontosabb szociodemográfiai jellemzők is.

A lemorzsolódás problémájára nincs mindenkire érvényes megoldás

A folyamatot befolyásoló emberek eltérő időpontokban eltérő szerepet játszanak és más-más hatást váltanak ki.

A lemorzsolódás csökkentése közös erőfeszítést és időnként egyéni szabott módszereket igényel.

Ajánlások

A két kutatás eredményeit figyelembe véve néhány általános ajánlást fogalmaztunk meg.

Szakszövetségek

Mérjék fel, hogy a fiatalok miért űzik az adott sportágat, és miért hagyják abba.

Dolgozzanak ki új változatokat és szabályokat, hogy a sportág megfeleljen a fiatalok igényeinek.

Gondolják át a sportolók csoportosításának lehetőségeit, hogy mindenki örömet lelje a sportolásban.

Tegyenek erőfeszítéseket a sokszínűség és az inklúzió érdekében.

Fektessenek energiát az érintettek oktatásába.

Klubok és iskolák

Dolgozzák ki a biztonságos fizikai és pszichológiai légkör biztosítását szolgáló irányelveket és módszereket.

Alakítsanak ki a fejlődésnek megfelelő képzési környezetet (életkor, fejlettségi szint, pszichoszociális tényezők).

Vegyenek figyelembe minden, a fiatalok sportolását kiváltó okot és szolgálják ki ezeket.

Építsenek be új, kevésbé hagyományos tevékenységeket a testnevelés tantervébe.

Edzők

Ösztönözzék a fiatalokat arra, hogy elmondják a véleményüket, és hallgassák meg őket..

Az örömteli sportolás (FUN) legyen a cél minden edzéseken.

A kapcsolatok, a közösség és az összetartás fejlesztése legyen a prioritás.

Mindenki kapjon esélyt a tanulásra, a fejlődésre és a tapasztalatszerzésre.

Szülők

Biztosítsák gyermekeiket feltétel nélküli szeretetükről a gyermek tudásától, teljesítményétől és az eredménytől függetlenül.

Jelentsenek pozitív energiát az edzéseken és a versenyeken. Együtt dolgozzanak az edzőkkel, ne ellenük.

Vegyenek részt a klub munkájában önkéntesként.

Támogassák gyermekük önállóságát.

Hogyan tovább?

Ha többet szeretnél megtudni arról, hogyan lehet minimalizálni a lemorzsolódást az utánpótlássportban, végezd el vadonatúj, INGYENES e-learning tanfolyamunkat. Kattints [IDE](#) az e-learning platform eléréséhez.

Nézd meg a teljes tájékoztatót és a témában született két tanulmányunkat is.

Az ICOACHKIDS+ projekt az International Council for Coaching Excellence és a Leeds Beckett University vezetésével, valamint a következő hét partnerrel valósul meg: Magyar Edzők Társasága, Sport Ireland Coaching, a Holland Olimpiai Bizottság és Nemzeti Sportszövetség (NOC*NSF), a Madridi Európai Egyetem (Spanyolország), a Belga Királyi Labdarúgó Szövetség, a Német Ifjúsági Sporttanács (DSJ) és a FIBA Europe.